

การนวดเท้าเป็นการรักษาแบบผสมผสาน ที่สามารถช่วยบรรเทาความปวดและเพิ่มสุขภาวะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบวัดซ้ำ 2 กลุ่มเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาผลของการนวดเท้าต่อความปวดแผลผ่าตัดในผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กอายุตั้งแต่ 7 ถึง 15 ปี ที่เข้ารับการผ่าตัดช่องท้อง ในโรงพยาบาลลำปาง ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 32 ราย และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 16 ราย โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการนวดเท้าเป็นระยะเวลา 20 นาที กลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการนวดเท้า รูปแบบการนวดเท้าประยุกต์จากการนวดเท้าเพื่อสุขภาพของโรงเรียนแพทย์แผนไทยชีวกโกมารภัจจ์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.97 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และมาตรวัดความปวดแบบเส้นตรงเรียงลำดับตัวเลข ของอาบูสาด โดย รุจา ภูไพบูลย์ และดารุณี จงอุดมการณ์ (2532) ได้หาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นไว้ พบว่า เครื่องมือมีค่าความเที่ยงตรงระดับสูงและค่าความเชื่อมั่นระดับปานกลาง ผู้วิจัยนำเครื่องมือนี้ไปทดลองใช้ในผู้ป่วยเด็กอายุ 7 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง 7 ราย เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความเข้าใจเครื่องมือของเด็ก การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงบรรยาย ทดสอบความแตกต่างของคะแนนความปวดแผลผ่าตัดก่อนและหลังการนวดเท้า ด้วยสถิติฟริดแมนและการเปรียบเทียบพหุคูณรายคู่ ทดสอบความแตกต่างของการลดลงของคะแนนความปวดแผลผ่าตัดระหว่างกลุ่มที่ได้รับการนวดเท้ากับกลุ่มที่ไม่ได้รับการนวดเท้า ด้วยสถิติแมนน์-วิทนีย์ ยู

ผลการศึกษาพบว่า

1. ภายหลังการนวดเท้าทันทีและภายหลังได้รับการนวดเท้า 15 นาที กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการนวดเท้ามีคะแนนความปวดแผลผ่าตัดน้อยกว่าก่อนได้รับการนวดเท้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ภายหลังการนวดเท้าทันที กลุ่มที่ได้รับการนวดเท้ามีการลดลงของคะแนนความปวดมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังได้รับการนวดเท้า 15 นาที กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการนวดเท้ามีการลดลงของคะแนนความปวดมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการนวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การนวดเท้าสามารถเป็นส่วนเสริมในการบรรเทาความปวดแผลในผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง ดังนั้นควรนำการนวดเท้าไปใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในวิธีการบำบัดเสริมทางการพยาบาล เพื่อบรรเทาความปวดแผลในผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง และควรมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมถึงผลของการนวดเท้าที่ทำโดยผู้ปกครอง

Complementary therapies such as foot massage can help relieve pain and improve physical and mental well-being. This quasi-experimental research with time series nonequivalent control group design aimed to study the effect of foot massage on pain among pediatric patients who had undergone abdominal surgery. Subjects included 32 children aged between 7 and 15 years old who underwent abdominal surgery in Lampang hospital during January to June 2008. The subjects were randomly assigned equally into the experimental and the control group. The experimental group received 20-minutes of foot massage and the control group did not. Methods of foot massage were applied from Foot Massage for Health of the Thai Massage School Shivagakomarpaj. The methods of foot massage were validated by five experts and the content validity index was 0.97. The instruments included the demographic data form and Numeric Pain Scale. The Numeric Pain Scale was tested for validity and reliability by Ruja Phupaiboon and Darunee Jongudomkarn (1989) ; the instrument showed a high level of validity and a medium level of reliability. The researcher tested the Numeric Pain Scale for feasibility and comprehensibility using seven subjects aged 7 years up who had underwent abdominal surgery. The demographic data were analyzed by using descriptive statistic. The pain scores before and after receiving foot massage were analyzed by the Friedman test and multiple comparison. The differences in decreased pain scores after receiving foot massage between the experimental group and the control group were analyzed using the Mann-Whitney U test.

The results revealed that:

1. In the experimental group, the pain scores after receiving foot massage immediately and 15 minutes afterwards, were significantly lower than before receiving foot massage at a level of .001
2. The reduction of pain scores of the experimental group were significantly higher than the control group at immediately and 15 minutes after the foot massage ($p < .05$, $p < .01$ respectively).

The study results show that foot massage could be considered as a complementary alternative in nursing practice for decreasing post-abdominal surgery pain in pediatric patients. Further studies relating to the effect of foot massage conducted by parents should be conducted.